

การวิจัยในชั้นเรียน (CLASSROOM RESEARCH)
ปัญหานักเรียนมีผลการเรียน 0 และรอการประเมิน วิชา IS
กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.12 โรงเรียนเพชรพิทยาคม
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 รายวิชา I30202 การสื่อสารและการนำเสนอ

นายมิตรสันต์ ดำธรรม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเพชรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านมารายวิชา I30101 การศกาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (IS1) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ จะพบปัญหานักเรียนขาดความรับผิดชอบ จนไม่สามารถตัดสินผลการเรียนได้ มีผลการเรียนเป็น 0 หรือ ร เป็นจำนวนมาก ทำให้ครูผู้สอนต้องดำเนินกิจกรรมสอนซ่อมเสริมหรือแก้ปัญหาในการแก้ไข 0 หรือ ร เกือบทุกคน จึงจะสามารถตัดสินผลการเรียนได้ตามปฏิทินของกลุ่มงานวิชาการ โดยต้องอาศัยผู้ปกครองและเพื่อน ๆ ในห้องได้ร่วมด้วยช่วยกัน จากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้สามารถที่จะตัดสินผลการเรียนได้เนื่องจากมีการจัดการเรียนรู้แบบมีขั้นตอนตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning)

กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายแล้วแต่ละบริบทวิชาที่ไม่ว่าจะเป็นวิชาที่เน้นทฤษฎีหรือวิชาที่เน้นการลงมือปฏิบัติ จากกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนอาจจะไม่เพียงพอกับการเรียนรู้หรือทำให้เกิดประสบการณ์แบบองค์รวม จึงมีความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องมีการส่งการบ้านนักเรียนอย่างหลากหลาย

การบ้านหรืองานมอบหมาย หมายถึง งานที่ครูหรืออาจารย์มอบหมายให้นักเรียนหรือนักศึกษาทำใหสำเร็จนอกห้องเรียน การบ้านทั่วไปอาจประกอบด้วย ระยะเวลาให้นักเรียนได้อ่านเพิ่มเติมและแสดงออกผ่านการเขียนหรือการพิมพ์, การแสดงออกถึงทักษะในการแก้ปัญหา, การเขียนโครงงานหรือการฝึกฝนทักษะอื่น ๆ

ในสภาวะปัจจุบันจะเห็นได้ว่านักเรียนมีการบ้านเป็นจำนวนมากจากผู้สอน อาทิเช่น แบบฝึกหัดท้ายหน่วย ใบงาน เอกสารประกอบการเรียน โครงงาน รายงาน การสืบค้นข้อมูล

จากกระบวนการเรียนรู้รายวิชาดังกล่าวผู้สอนจึงได้แนวความคิดที่จะนำทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยทดลองกับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 ในรายวิชา I30202 การสื่อสารและการนำเสนอ (IS2) ซึ่งเป็นรายวิชาที่จำเป็นต้องเรียนต่อเนื่องกับรายวิชา I30201 การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ซึ่งรายวิชาดังกล่าวเป็นกลุ่มรายวิชาในโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) ซึ่งเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานของสากล หรือมาตรฐานของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง ซึ่งหมายถึงประเทศที่ประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมโครงการ PISA การสอบวัดความรู้ของนักเรียนนานาชาติหรือที่รู้จักกันในชื่อ PISA (Programme for International Student Assessment) เป็นการสอบเพื่อใช้วัดระดับการเรียนรู้ของ

นักเรียนอายุ 15 ปีทั่วโลก โดยการสอบ PISA มีการวัดระดับความรู้ใน 3 วิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน จัดสอบทุก 3 ปี หรือ TIMSS โครงการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยเทียบกับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study; TIMSS) เป็นโครงการที่สมาคมนานาชาติเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement; IEA)

ลักษณะของโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World - class standard school) หมายถึง โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World class standard) และมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO คือ Learning to know, Learning to do, Learning to live with the others, Learning to be

จุดมุ่งหมายและทิศทางในการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากล

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
2. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard)
3. ยกระดับการบริหารจัดการด้วยคุณภาพ (Quality System Management)

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้นมาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชา IS ของโรงเรียนเพชรพิทยาคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นจัดอยู่ในโครงสร้างหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งปีการศึกษา 2562 นี้ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งปฏิบัติหน้าที่การสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/11-5/13 จำนวน 3 ห้องเรียน คิดเป็น 6 คาบเรียนต่อสัปดาห์ และจากสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการ I30201 ศึกษา ค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ในภาคเรียนที่ 1/2562 ข้าพเจ้าจึงได้นำการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) มาทดลองใช้กับรายวิชา I30202 การสื่อสารและการนำเสนอ (IS2) ในภาคเรียนที่ 2/2562 ต่อมา โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งนักเรียนกลุ่มอ่อนภายในกลุ่มใหญ่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มอีกด้วย เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จร่วมกันและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ (ดาวคลี, 2543; แพรวพรรณ, 2544; Back,1993 อ้างถึงใน สุวิมล, 2542; Theodora De Baz, 2001)

จากสภาพปัญหาที่พบข้างต้นผู้สอนจึงทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนมีผลการเรียน 0 และรอการประเมิน วิชา IS กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.12 โรงเรียนเพชรพิทยาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 มีผลการเรียน 0 และรอการประเมิน กลุ่มรายวิชา IS

วิธีการศึกษา

1. กลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 โดยใช้การเรียนรู้ตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) รายวิชา I30202 การสื่อสารและการนำเสนอ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. คู่มือการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้
2. เอกสารรายงานการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการวิจัยให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนชื่อเพื่อนที่นักเรียนอยากทำงานร่วมด้วย 5 คน ลงในกระดาษที่ผู้วิจัยแจก เพื่อทำแผนภาพสังคมมิติ ศึกษาความสัมพันธ์ของนักเรียนในห้องเรียนก่อนการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning)

2. นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่มเดิมก่อนการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ในแบบประเมินการทำงานกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือกลุ่ม ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็น โดยผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยในช่วง 18-20 คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มดีมาก ผู้ที่ได้คะแนนรวม เฉลี่ยในช่วง 15-17 คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มดี และผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยในช่วง 12-14 คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มพอใช้และผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยในช่วง 9-11 คะแนน ถือว่า การทำงานกลุ่มควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม (ดัดแปลงจาก วรณทิพา รอดแรงคำ, 2538)

4. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 จัดทำคะแนนฐานของนักเรียนแต่ละคน โดยเป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนของผลการเรียนในภาคเรียนที่ 1/2562 รายวิชา I30201 การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ที่ผ่านมา แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 คน จำนวน 6 กลุ่มแบบคละเพศและความสามารถ

4.2 จัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) เน้นรูปแบบการต่อบทเรียน (Jigsaw) และการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) โดยชี้แจงให้กลุ่มเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนการทำงาน เกณฑ์การประเมินผลงานและให้ผู้เรียนบอกถึงความสำคัญและวิธีการทำงานร่วมกัน

4.3 นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและร่วมอภิปรายทั้งหมด 3 ครั้ง ซึ่งมีคะแนนรวมในแต่ละครั้ง 10 คะแนน หลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย ผู้วิจัยให้คำแนะนำเพิ่มเติมและนำอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนสรุปความรู้จากการทำกิจกรรม

5. เมื่อผู้สอนจบในหัวข้อต่าง ๆ ให้ผู้เรียนนำเสนองานที่ได้จากการเรียนรู้และสามารถส่งตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อจุดการพัฒนาการ (Improvement Points) ของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มการเรียนรู้ ผู้สอนจดบันทึกพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่มการเรียนรู้

6. สุ่มสัมภาษณ์ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการเรียนและการทำงานกลุ่ม 2 สัปดาห์ / 1 ครั้ง รวม 2 ครั้ง

7. หลังจากผู้วิจัยสอนครบทุกหัวข้อ ผู้เรียนออกเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัย จัดทำเอกสารเป็นรูปเล่ม

ผลการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง ปัญหา นักเรียนมีผลการเรียน 0 และรอการประเมิน วิชา IS กรณีสึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.12 โรงเรียนเพชรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 รายวิชา I30202 การสื่อสารและการนำเสนอ พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับการ

เรียนการสอนแบบปกตินักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด มีความรับผิดชอบ มีทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/12 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีผลการเรียนเฉลี่ยคะแนน 71 คะแนน ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.00

อภิปราย

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ยังเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยกระตุ้นให้นักเรียนมีการช่วยเหลือกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มด้วยเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นด้วยใจที่เป็นกลางดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดสอดคล้อง (วรรณทิพา รอดแรงคำ, 2538; Johnson, D ; Johnson Roger and Johnson, Holubec.1993.) ที่พบว่า การเรียนแบบร่วมมือ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการร่วมมือในช่วยกันทำงานจนงานสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการเรียนตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ให้มีความชัดเจนก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อผู้เรียนจะได้วางแผนการทำงานในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้สอนควรควบคุมการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ให้อยู่ในเวลาที่กำหนด
3. ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าเนื้อหามาก่อนล่วงหน้า เพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในห้องได้ง่ายขึ้นและมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น